

Elías - Soqta Yupayniyuq

Chunka Pruebakuna

Jeff Pippenger

2023-10-05

Ñuqaykuqa Elíaspa simbolismonta rimarqaykuñam, kunanqa Monte Carmelo hinaspa Monte Sinaípa willakuyninkunawanmi rikuchishanchik huk progresivo pruebay ruwayta Protestantismopa waqranpaq, hinaspa huk progresivo desarrollo políticota Republicanismopa waqranpaq, mayqinchus Protestantismopa waqranwan kuskachasqa.

Qhipa qillqaqa rikuchkarqa Números qillqap chunka kimsayuq, chunka tawayuq kapitukunapi rebelión nisqapa puriynta, chaymi reqsichin unay Israelpaq chunka kaq, tukukuq pruebaninta Puka Lamar qusquninta chimpanisqa qhipaman. Chay willakuyqa tinkun Millerita historiapa qallariy kuyuriyninwan, ichaqa hinallataq Diospa tukukuq kuyuriyninpa historianninta wan. Apocalipsis chunka tawayuq qillqapi kinsa angelkunapa llankaynin tukuyinpas hunt'akun qallariypi huk kuyuriywan, hinallataq tukukuypi huk kuyuriywan.

“Kimsa angelpa willakuynin willakuypi huñunakusqa angelqa llikllin kay pachata llipinta k'ancharinanmi kikinpa hatun k'anchayninwan. Kaypiqa willakusqanmi huk llapa pachapi mast'arikuq, mana hayk'aq rikukusqa atiywan ruwana llamk'aymanta. 1840–44 watakunapi advento kuyuyqa Diospa atiyinpa sumaq rikuchikuynin karqa; ñawpaq angelpa willakuyninqa apasqa karqa kay pachapi tukuy misionero estaciunkunaman, hinaspa wakin llaqtakunapiqa karqa aswan hatun diniykunapa munakuynin, chunka soqtayuq pachak watayoq Reforma qhepamanta kaykama mana mayqin llaqtapipas rikukusqa hina; ichaqa kaykunataqa llallinqa kimsa angelpa qhipa waqyaynin urapi hatun atiyiniyuq kuyuy.” The Great Controversy, 611.

Qallariy kuyuy paqarinmanta tukuy kuyuy paqarinkama, Laodicea iglesiapa historiayanta tarikunchik. Kay pachata k'anchariq angel, paypa hatun k'anchayninwan, sut'inmi reqsichisqa kashan huk kuyuy hina, manam iglesia hinachu.

Babiloniamanta, kay profecíapi rikuchisqa pachaqa, kayhinam niyku: “Huchankunaqa hanaq pachakamam chayasqa, hinaspa Diosqa mana allin rurayninkunata yuyarirqan.” Apocalipsis 18:5. Payqa huchanpa tupuyninta hunt'achirqan, hinaspa ñak'ariy wañuchiyninpas payman urmaytaña kashan. Ichaqa Diosqa Babiloniapi llaqtayuqmi kachkanraq; hinaspa Paypa taripayninkunapa watukuynin hamunankamaraqmi kay sapaqkuna waqyashqa kanan, ama huchankunapi rakinakuytaqchu, nitaq “unay ñak'ariyninkunamanta chaskiytaqchu.”

Chayraykum kay kuyuy, hanaq pachamanta uraykamuspa angelta rikuchisqanwan unanchasqa, allpanata k'ancharichispa hatun k'anchayninwan, kallpawan sinchi qaparispas Babiloniapa huchankunata willakusqan. Chay willakuyninwan kuskapiqa kay waqyaymi uyarikun: “Lloqsiychis paymanta, llaqtay.” Kay willakuykuna, kinsa kaq angelpa willakuyninwan hukllachasqa, kay pachapi tiyaqkunaman qusqayku qhipa amonestaciónmi kanku. El Gran Conflicto, 604.

Llapa profetakuna hukllamantaqmi rimanakunku, hinallataq llapankutaq aswan sut'ita reqsichinku "qhipa punchawkunata", nisqanta, manaraq chay profeciakuna willasqa kasqan p'unchawkunata reqsichisqankumantaqa. Kay rikuchisqapa huk ejemplon hinaqa, Apocalipsis chunka pusaqniyuqpi angelqa, karqanpas kachkanpas Apocalipsis chunkayuqpi angelwan rikch'achisqa. Iskayninmi kay pachata lliphyachinku kikinpa hatun k'anchayninwan uraykamuspa. Hermana Whiteqa ñawpaq angelta reqsichin Early Writings libropi.

"Jesúsqa huk hatun kallpayuq angelta kachamurqan kay pachapi tiyaqkunata willanankupaq, paypa iskay kutin rikurimuyninpaq wakichikunankupaq. Angelqa hanaq pachapi Jesuspa qayllanmanta llusqispa, ancha llihipiq, k'anchariq, hatun gloriawan hunt'asqa k'anchaymi ñawpaqninman riq. Willawarqanku missionninpa kay pachata paypa glorianwan k'anchachiy hinaspa runata Diospa hamuq phiñakuyninmanta amonestanankupaq kasqanta." Early Writings, 245.

Apocalipsis chunka pusaqniyuqpi chay angelqa 11 de septiembre, 2001 watapi uraykamurqan. Chayqa ñawpaqmantaraq rikuchisqa karqan 11 de agosto, 1840 watapi uraykamuq angelwan. Isaías qillqapi suqta kapítulopi, Isaíasqa hanaq pachapi templo-taq Diospa hatun k'anchaynintawan rikuchisqa kachkan. Chay suqta kapítulopa kimsa versículonpi sut'inchay tukuy kay pachaqa Diospa hatun k'anchayninwan hunt'asqa kasqanta. Chayqa pasan Apocalipsis chunka pusaqniyuqpi chay angel uraykamuspa.

Chaykunakunamanta qhipamanmi huknin angelta rikurqani hanaq pachamanta uraykamuchkaqta, hatun atiyiniyuqta; hinaspataq kay pachapas k'ancharirqan paypa hatun k'anchariyninwan. Apocalipsis 18:1.

Kimsa kaq ñiqin Isayas qillqapi suqtapi chaylla historiata reqsichin.

Hukninmi hukninman qapariqkuspan nirqan: Santo, santo, santo, sut'iyuq Apu Diosmi; llapan kay pacham hunt'asqa kachkan paypa k'anchayninwan. Isaías 6:3.

Pani Whiteqa Isaiaspa santuario-manta rikchayninta Apocalipsis chunka pusaqniyuqpa kuyuriyninwan hukllachan.

Tronop ñawpaqpi kaq serafinkunaqa Diospa hatun kayninman qhawaspa manchay yupaychaywan hina hunt'asqa kanku, chayrayku manam huk ratullapas kikinkumanta qhawarinkuchu kususqa sonqowan, nitaq kikinkunata icha huknin-hukninmanta admirakuspa. Paykunaq alabayninpas hatunchayninpas Señor de los Ejércitospaqmi, payqa alto haqsasqa, ancha hatunchasqa kashan, p'achampa k'anchaynintaq templota hunt'an. Ñawpaqman hamuq p'unchawkunaq qhepanpi llapa kay pachaqa paypa k'anchayninwan hunt'asqa kananta rikuspanku, atipaq takiy alabayqa hukmanta hukman kutichisqa uyarikun sumaq takiyninwan: "Santo, santo, santo, Señor de los Ejércitosmi." Paykunataqa Diosta hatunchayllapi sumaqta hunt'achin; hinaspa paypa ñawpaqninpi, allin rikuy sonqon kusichisqan urapi, manam imatapas aswan munankuchu. Paypa rikch'ayninta aparispa, paypa servicionta ruwaspa, payta yupaychaspaqa, aswan hatun munayninkuqa hunt'asqañam kashan.

"Isaiasman qosqamusqa rikch'ayqa Diospa llaqtanpa qhipa p'unchaykunapi kasqanta reqsichin." Review and Herald, December 22, 1896.

Juan, en Apocalipsis capítulo diez y también en el capítulo dieciocho, y juntamente con Isaías en el capítulo seis, incluyendo el comentario de la Hermana White, sitúan todas estas ilustraciones de la tierra siendo alumbrada con la gloria de Dios en el mismo punto de la historia. Toda la tierra presenció los acontecimientos que tuvieron lugar el 11 de septiembre de 2001. La historia progresiva del movimiento millerita que concluyó en 1863 tipificó la historia cuando el ángel poderoso de Apocalipsis dieciocho desciende con la historia asociada con el ángel que descendió en Apocalipsis capítulo diez. Con estas premisas iniciales establecidas, volveremos al proceso de prueba representado en Números capítulo catorce. Después que Moisés intercedió por los rebeldes que deseaban volver a Egipto y apedrear a Josué y Caleb, Dios acepta la intercesión de Moisés.

Hinaspa Señor nirqan: “Qampaq rimayniykiman hina pampacharqani. Ichaqa cheqaqtapuni, noqaqa kawsashani hina, tukuy kay pachaqa Señorpa hatun k’anchayninwan junt’asqa kanqa. Imaraykuchus llapa chay runakuna, paykunaqa rikurqanku hatun k’anchayniyta, hinallataq milagruykunata, Egiptopi hinaspa ch’inneq pampapi rurasqayta; kunanqa chunka kuti watukuwaspa, manataq rimayniyta uyarisqankuchu; cheqaqtapuni mana rikunqankuchu chay allpata, mayqentachus taytankunaman jurarqani; nitaq mayqenninkupas phiñachiwaqniykunaqa rikunqankuchu. Ichaqa kamachiy wasiyniy Calebqa, huk espírituyoq kasqanrayku, llapan sonqonwan qatirwasqanrayku, paytan pusasaq chay allpaman maymanchus yaykurqan; miraynintaq chayta hap’inqa.” Números 14:20–24.

Kaypi Números chunka tawañiqpi rikuchisqa willakuyqa ñawpaq Israel llaqtapa qhipa pruebanmi karqa, hinaspataq paykuna mana allin ruwayninkuqa chusku chunka watakuna qhipaman purina chunlla pampapi wañuyta paykunapaq takyaricherqa. Kay willakuyqa chiqapmi Revelación chunka pusaqniyoqwan tupachisqa, chaypim Dios willarqa: “cheqaqtapuni” Dios kawsashanrayku, “tukuy kay pachaqa Señorpa hatun k’anchayninwan hunt’asqa kanqa” nispá. Ancha kallpayoq rimaymi kayqa, mayqentachus Dios kay willakuy qillqasqapi churaykun; chayta ruwaspanmi payqa aswan allinta reqsichin, Números chunka kimsayuqwan chunka tawañiqpi rikuchisqa willakuyqa ñawpaqman qhawarichisqanta, Revelación chunka pusaqniyoq angelpa atiyniyoq kuyuriyninman. Revelación chunka pusaqniyoq Diospa puchuq llaqtanpa tukukuynin kasqanrayku, Diospa puchuq llaqtanpa qallariyninqa hinallataqmi ñuqanchik qhawarisqanchik Números qillqapi kay pasajepi rikuchisqa kachkan.

1840 watapi agostu killapi chunka hukniyuq p’unchawpi, iskay kaq ay rikuyninmanta Islammanta huk willakuy hunt’akusqanpi, ñawpaq akllasqa pacto llaqta runakuna Elíaspa willakuyninwan pruebasqa karqanku, chay willakuyqa chayraq allinta chiqap kasqan rikuchisqa kaptin.

11 ñiqin sitimri 2001 watapi, Islam-pa kimsa kaq ay ninapa huk willakuynin hunt’akusqanpi, ñawpaq akllasqa pactokuna runakunaqa kawsaqqunapa taripaynin qallariyninta señalarqanku, chayraq cheqap kasqan rikuchisqa Elías-pa willakuynin hina.

Millerita historiapi Elíaspa willakuyninqa proféticop pachakuna ukupi churakusqa karqan. 2001 wata, septiembre killapa 11 p’unchawpi Elíaspa willakuyninqa historiapa kutimuyninpa contexto ukupi churakusqa karqan. 2001 wata, septiembre 11 p’unchawqa 1840 wata, agosto killapa 11 p’unchawpa historianta kutichirqan, iskaynin p’unchawkuna Islammanta huk profeciapa hunt’akusqanta rikuchisqanrayku, hinaspataq iskayninpas angelpa uraykuynta señalan,

maymantachus Hermana White nisqanman hina, chayqa “Jesucristoqa mana aswan pisichu kay personajemi.” Hermana Whiteqa mana hayk’aqpas ninchu Apocalipsis chunka pusaqniyuqpa angelmanta “Jesucristoqa mana aswan pisichu kay personajemi” nispá, imaynachus Apocalipsis chunka kaqpa angelmanta nin chayhinata; ichaqa Apocalipsis chunka pusaqniyuqpa angelqa kay pachata “paypa” k’anchayninwan qhanchayachin, Escrituraspas sut’ita yachachin Jesucristopa k’anchayninmi kay pachata qhanchayachin nispá.

Juzgamientota aparatuqa, qallariypi protestantekunapa pruebanta apamurqa, Elijahwan rikuchisqa hina, Millerita kuyuyumi karqa. Juzgamientota aparatuqa, tukukuypi Qanchis P’unchaw Adventismopa pruebanta apamun, Elijahpa kuyuywan rikuchisqa hina, pachak tawa chunka tawa waranqakunam. Elijahpa símbolo-ninqa manam huklla niyuqchu; payqa Miller-tawan Millerita kuyuytapas rikuchin, chay hinallataq pachak tawa chunka tawa waranqakunatapas rikuchin.

“Moisés transfiguración urqupiqa Cristopa huchamanta wañuymantapas atipayninpaq testigom karqa. Payqa chiqap runakuna kawsarimunankupa p’ampamanta lloqsimuqkunata rikch’achirqan. Elíasqa, mana wañuyta rikuspalla hanaq pachaman apasqa kaspá, Cristopa iskay kutin kutimuyninpi kay pachapi kawsashaqkunata rikch’achirqan; paykunaga ‘huk ratullapi, ñawipa qespiyllanpi hina, qhipa wakra waqyasqapi’ ‘tikrasqa’ kanqaku; chaypim ‘kay wañuq kayqa mana wañuq kaywan p’achakunan tiyan,’ hinaspa ‘kay ismusqa kayqa mana ismuq kaywan p’achakunan tiyan.’ 1 Corintios 15:51-53. Jesúsqa hanaq pachapa k’anchayninwan p’achallisqa karqa, imaynachus rikurinqa chay hinata, payqa hamunqa ‘iskay kutin, mana huchawan, salvacionpaq.’ Imaraykuchus payqa hamunqa ‘Yayampa glorianpi, ch’uya angelkunawan kuská.’ Hebreos 9:28; Marcos 8:38. Qespichippa discipulokunaman prometesqanqa kunan hunt’akusqa karqa. Orqopiqa hamuq gloriapa qhapaq suyuynin pisillapi rikuchisqa karqa,—Cristo Rey, Moisés kawsarimuq santospa rantinchasqan, hinaspa Elías apasqa kaqkunapa rantinchasqan.” *The Desire of Ages*, 412.

Pasaylla nirqanta llaqtanqa chunka iskaymanta chunka kaqkunam. Achka runakuna qayasqa kanku, ichaqa pisillam akllasqa kanku. Chunka kaq pruebanpa pantasqanqa sayasqa karqan imanas kaqpi mana allin willakuyta utaq allin willakuyta Simi Suyupi qhisqichisqanku otaq chaskisqanku chayman hina. Chayrayku, kaypi rikuchisqa historiaraqmi rikuchin atiy otaq atipanakuy pisi-pisi pruebakunapa historiapi sayasqa kasqanta iskay metodologíakuna akllaypi, chaykunan huk sutinchaynin kaq willakuyllata yuyarichin.

Chunka iskay chunka hukniyuq watukuqkunaga Aunqasqa Hallp’ata llapallankum rikurqanku, ichaqa iskay sapa rikch’aq tukuykuna hurqusqakuna karqan ima kaqtaq Aunqasqa Hallp’a rikch’arisqanmanta. Huk willakuyqa runapa manchakuywan kallpachasqa karqan, hukñataq iñiyniywan. Hukninqa Diospa pusayninta qichuyta munasqanta, hinaspa Egipto llaqtapi qullqi kamachiypi kachkanaman kutiyta munasqanta rikuchirqan; huk willakuytaq Diospa pusayninpi confiyta munasqanta, hinaspa ñawpaqman puriyta Aunqasqa Hallp’aman yaykunapaq rikuchirqan.

Milleritakuna kuyuypi, aswan achka runakunaga ajllakurqanku Babiloniapa watasqa kawsayninman kutiyta hinaspa paypa ususinkuna kayta; chayqa karqan ñawpaq angelpa profetiku willakuyninta mana chaskiy munasqankumanta rikuchiy. Cheqaq sonqoyuq Milleritakunaga

ñawpaq angelpa profetiku willakuyninta qatirqanku, 1844 watapi pawqar killakunapi ñawpaq llakikuy rikch'arisqa pantay qhepamanpas. Números qhelqapi willakusqa ñawpaqman churamun chunka iskayniyuq espiyakunaq iskay sutinchay “willakuykunata”, chaykunam iskay sapaq rikch'akuq tantiykuna kasqanta rikuchin, hukllachu profetiku willakuy manta. 1863 watapi, Laodicea nisqa Adventismuqa manam huk profetiku willakuyta chaskirqanchu; aswanpas ñawpaqmanta sayachisqa profetiku willakuytam qhesacharqu. 1863 watapi, Laodicea nisqa Adventismuqa kutirqan hinaspa chaskirqan Bibliamanta yachachiy ñaninta, mayqinchus William Miller-ta llaqa ministyriunpi contraykarqan. Profetiku willakuyta qhesachaqkuna hinaspa watasqa kayman kutiyta munaqkunaqa Números chunka tawaqpi hatarikuq runakunawan rikch'achisqa kanku, paykunam tukuy tukukuyninpi chunlla pampapi wañurqanku.

Chunka número diez, símbolo hina qhawarisqa kaptin, llaqa símbolokunahin aswan hukmanta achka niyniyoqmi. Símbolo hina niyninqa yachanapaqmi maypi churasqa qillqapa contexto-ninman hina. “Diez” símbolo hina rikuchinmanmi qatiykachayta. Rikuchinmanmi huk pruebatapas. Rikuchinmanmi Europapi reykunapa chunka kuti huñukuyninta, Israelpa norte ayllunkunata, Naciones Unidas-tawan. Esmirna iglesiapiqa Diospa llaqtanqa chunka p'unchawkama ñak'ariyta hap'inankupaqmi karqa.

Ama manchaychu ima ñak'ariykunatachus muchunki chaykunamanta: qhawariy, supayqa wakinniykichikta carcelman wiqch'unqa, pruebaykusqa kanaykichikpaq; chunka p'unchawkama ñak'ariyta hap'inkichik: wañuykama sapaq sonqoyuq hina qhipariy, hinaspan kawsay coronata qosqayki. Apocalipsis 2:10.

Qillqaqkunaqa Señalan Dioclecianoq ruwaynin qatiykachayta Esmirnaq historiampi, chayqa Esmirnaq historiapi aswan sinchi qatiykachay kasqanrayku, chunka watakunataq unaychakurqan. Huk historiadorakunataq Esmirnaq historiapi chunka sapa qatiykachaykunata reqsichinku. Ima hina kaptinpas, chaykunaqa Roma Imperialmanta ruwasqa karqanku, mayqinchus Daniel qanchispi chunka waqrakunawan rikuchisqa kachkan. Chay chunka reynikunaqa reykuna karqanku, Acabwan unanchasqa, paymi papadowan waqllikuyta ruwarqan; hinallataq sasachakuy pacha ukupi wañuchiya hunt'achinampaq papadoq llamk'anankarqanku. “Chunka” nisqaqa Jezabelpaq qatiykachayta hunt'achiq estadoq atiyninta rikuchin. Daniel ñiqin huk kapitúlopi “chunka” nisqaqa huk pruebapa pacha kasqanta unanchan.

Ruwasqayki, mañakuykim, chunka p'unchaw kamachiy kamachisqaykita; hinaspa qowayku mikhuqpaq qura mikhuyniykuta, ukyanapaqtaq unu. Chaymantataq ñawpaqniyki qhawarisun uyaykuyku, hinallataq uyantaq chay wawakunapaq, paykunaqa mikhunku qhapaqpa mikhunanmanta; hinaspa imayna qhawasqaykiman hina, kamachiy kamachisqaykikunata. Chaymi payqa kay rimaypi paykunawan allinta rimanakurqan, hinaspa paykunata chunka p'unchaw ruwachirqan. Chunka p'unchaw tukukuyninpiqa, uyankukuqa aswan sumaqmi rikurirqan, aswantaq wirayuq aychayuq, llaqa wawakunamanta aswan, qhapaqpa mikhunanmanta mikhusqankumanta. Daniel 1:12–15.

Yupaykuna qanchis chunka tawayuqpi, ñawpaq Israel llaqtamanta runakunaqa Diosta chunka kutita phiñachirqanku, chayqa chunka pruebakunata unay pacha ukhupi rikuchispa.

Ichacaqmi kawsasqayrayku, tukuy kay pachaqa Hunt'asqa kanqa Señorpa k'anchayninwan. Chayrayku llapa qhariykunakuna ñawpaqta rikurqanku hatun kayniyta, hinallataq milagroykunayta, Egiptopi chaypas purunpi rurasqayta, kunan chunka kutita pruebaykuwashanku, mana uyarispa rimaynayta. Números 14:21, 22.

Sichus internetpi mask'ayta ruwaspa, pusaq chunka iskayniyuq rebelliónkuna ima nisqanman, icha Puka Lamar qispichisqamanta chunka kaq pruebakama, ima rebelliónkuna otaq mana allin llank'asqa pruebakuna ñawpa Israelpa kaqnin chunka pruebakuna ukhupi hukninpaq qillqasqa kananpaq yuyasqanta, wakin sapa imaymana variaciónkunata tarinki, mayqen pantaykuna ñawpa Israelmanta chay chunka pruebakunamanta hukninpaq señalasqa kananpaq kasqanmanta. Ñuqaqa nirqani Puka Lamar qispichisqanmi, sut'inchasqa hina 1844 watapi octubre killapa 22 punchawninwan tupachisqa kasqanrayku, chay chunka pruebakunapa qallariynin kasqanta; chayraykutaq 1844 watamanta 1863 watakama hatarimuq pruebakunata yupayta chaymanta qallariyta. Huk wiñaymanta wiñayman puriq pruebakunapa proceso karqan, 1798 watapi Danielpa libron kicharisqa kaptin qallarisqa; chay procesotaq ñawpaq angelpa willakuyninwan iskay kaq angelpa willakuyninwan tantiykuspa purirqan, kinsa kaq angel chayamusqanwan 1844 watapi octubre killapa 22 punchawninpi tukukuq.

“Minneapolis llaqtapi Diosqa llaqtanman ancha chanin kaq cheqaq-kunata musuq churakuypi qoykurqan. Kay hanaq pachamanta k'anchayqa wakinkunapaqmi Cristota rechazaypi judío runakuna rurasqankuta hina llapa sinchi umallikusqankuwan rechazakusqa karqan, hinaspapas achka rimay karqan ñawpa marka sayachina señalkunaman hap'ipakuspa sayanapaq. Ichaaq rikuchikuqmi karqan mana yachasqankuta imakuna kasqanta ñawpa marka sayachina señalkunaqa. Karqanmi prueba, karqanmi Diospa Siminmanta yuyaychay, conciencia-man allinta chayaspa chaskisqa kananpaq; ichaaq runakunapa yuyayninkunaqa sayachisqa, wisq'asqa kasharqan k'anchay yaykunanaq, imaraykuchus paykunaqa ña nisqaña kasharqanku kayqa huk peligroso pantasqa kasqanta, ‘ñawpa marka sayachina señalkuna’ qhichusqanta, chayqa mana huk estaca-tapas kuyuchishaqchu ñawpa marka sayachina señalkunamanta kaptinpas, paykunaqa q'ewisqa yuyayniyoq karqanku imakuna kasqanmanta ñawpa marka sayachina señalkunaqa.”

“1844 watapi tukukuyninqa hatun ruraykunapa pacha karqan, hanaq pachapi santuario pichakuyta pasashaqta ñawinchiskunaman musphachispa kicharista, chaymi kay pachapi Diospa llaqtanwan chiqap tupanakuq karqan; [hinallataq] ñawpaq angelpa willakuynin, iskay kaq angelpa willakuynin, hinaspa kinsa kaqpa willakuyninpas, maypi qillqasqa karqan chay unanchata oqarispa: ‘Diospa kamachikuyninkuna hinaspa Jesuspa iñiynin.’ Kay willakuy urapi huk ñawpaq tinkuchisqa sayanakunaqa karqan Diospa templon, paypa chiqaq munasqankunaq runankuna hanaq pachapi rikusqan, hinaspa Diospa kamachikuyninwan hunt'asqa babul. Tawa kaq kamachikuy Sabbath p'unchaypa k'anchayninqa kallpayuq k'anchayninkunata waqllispa llusqsimurqan Diospa kamachikuyninta p'akisqakunapa ñanninkupi. Mana wañuq kaynin mana allin runakunapaqqa ñawpaqmantapacha huk markasqa sayana. Mana yuyarinichu imapas aswanmanta kasqanta, ñawpaq markasqa sayanakuna sut'i uraman hamunanta. Kay llapa qapariy ñawpaq markasqa sayanakunata tikraymantaqa llapanpas yuyayllamanta ruwasqa.”

The 1888 Materials, 518.

1844 watapi octubre killapa 22 punchawpi kimsa kaq angelmi chayamurqa makinpi huk willakuywan.

“Jesuspaj ministerionnin tukukuynin santo cheqapi tukukuspa, aswan santo cheqaman yaykuspa, hinaspa Diospa leyninta apaq arcapa ñawpaqninpi sayaruspa, huknin atinyuq angelta kachamurqan kimsa kaq willakuywan kay pachaman. Huk qillqasqa pergamino angelpa makimpi churakusqa karqan, hinaspa pay atiyinwan, hatun kayninwan uraykamuspa kay pachaman, mancharikuypaq amonestacionta willakurqan, runaman haykapipas apasqa kaqmanta aswan manchaylla amenazawan.” Primeros Escritos, 254.

1844 watapi 22 ñiqin octubre killapi huk angel uraykamurqan makinpi huk qillqasqa rollota apamuspam, chayta Diospa llaqtan mikunanpaq. Chaymantam chaypi reqsisqa “landmarks” nisqa yachachikuykuna mikhuspa chaskisqa kanan, icha mana chaskisqa kaspam mikhuspa kananpaq. Kinsa ñiqin angel rollota makinpi apamushpa chayamurqan chayqa, rollopi kaq willakuyqa suqta pruebanapaq cheqaqkunata rikuchirqan. Chay suqta pruebakunam reqsisqa karqan “tiempopa pasaynin” nisqapi, iskay chunka kimsa pachak watayuq profeciata rikuchispa; juicio nisqapi, “santuariopa pichaynin” hina rikuchisqa; kimsa angelkunam willakuyninkuna; “Diospa kamachikuynin”; “Samana p’unchaw”; hinaspa wañusqakunam kayninku, “almaraq mana wiñay kawsayniyuq kasqan” hina rikuchisqa.

Chay soqta chiqaq cheqaqkunam, chiqamanta, hukninwan huknin tinkisqa kanku; ichaqa sapankamaqa markakuna hina reqsisqa karqanku. Wakin runakuna manam munankuchu kay sinriyman p’unchawkunam pasayninta yapayta; ichaqa sut’im, achkha runakunam cheqniskanku October 22, 1844 p’unchayqa sut’i profecía hunt’asqan kasqanta. Paykunam chay pruebaypi pantarqanku, chaymi, chiqamanta, hark’arqa qhepaman hamuq pruebakunawan maqanakuyta. Diospa pruebaynin ruwanakuyqa kuti-kutillam sayachisqa karqan huk ñawpaqman puriq ruwanakuy hina, mayqenpiqa ñawpaqta qosusqa pruebaypi atiyta munan, chaymanta qhepaman hamuq pruebaywan tinkisqa kayman yaykunapaq.

“Imaynapis sábado tapuy nishqamanta k’anchayta willayta qallarisqayku p’unchawkunapiqa, Apocalipsis 14:9–12 nisqapi kinsa kaq angelpa willakuyninmanta mana sut’i churasqa yuyayniyoqchu karqayku. Runakunam ñawpaqenman hamuspa testimoniokuypa llaqa q’epiykuqa kaymi karqa: iskay kaq hatun kutimuyamanta kuyuyqa Diosmanta kasqanta, huk ñiqin kaqwan iskay ñiqin kaq willakuykuna llusqsimusqankuta, hinaspa kinsa ñiqin kaqta qusqayku kasqanta. Rikurqayku kinsa kaq willakuynin kay simikunawan tukukuqta: ‘Kaypin santo runakunam muchuyta awantaq kasqanku: kaykunam Diospa kamachikuyninkunata waqaychakuna, hinaspa Jesuspa iñininta.’ Hinallataq, kunam imaynata rikunchik chay hina sut’ita rikurqayku, kay profético simikuna sábado nisqam huk musuq allichayta qhawachisqankuta; ichaqa willakuynipi nisqa bestiapa yupaychasqan ima kasqanmanta, otaq bestiapa rikch’aynin ima kasqanmanta, hinallataq bestiapa unanchan ima kasqanmantam, manaraq sut’i churayniyoqchu karqayku.”

Diosqa Santo Espiritunwanmi achkyayta paqta qhawarichirqan sirviente-kunaman, hinapinmi chay yachachikuy aswanta-aswanta kicharikurqan yuyayninkuman. Ancha achka yachayman yaykuyta, ch’ukllayta mana saquespa allinta qhawariytaqmi munarqan, eslabónmanta

eslabónman t'inkichispa. Qhawariywan, llakiywan, mana sayk'uspa llamk'aywanmi kay obraqa ñawpaqman purirqan, chaymantaq ñuqanchik willakuyniykuq hatun cheqaq-kuna, sut'i, hukllachasqa, hunt'asqa llapan kayninwan, kay pachaman qoykusqa kanankama.

Ñam rimanakushkanimña Elder Bateswan reqsinakuyñiyanta. Payta tarirqani cheqaq cristiano caballerota hina, allin uywasqa, kuyapayakuq. Payqa ñoqata trataykarqa ancha llamp'u sonqowan, hina paypa kikin wawan kasqayman hina. Ñawpaq kutipi rimashaqta uyarispan, ancha hatun interesninta rikuchirqa. Rimanayta tukusqaymanta qhepanpi, hatarispan nirqa: “Ñoqaqa iskayrayaq Tomás kani. Manam visionespi creenichu. Ichaqa, creeyman chay panipaq kunan tuta willasqa testimonio cheqapuni Diospa qanchisman rimaynin kasqanta, chayqa kawsaypi kaq kususqa qhariqa ñoqam kaysaq. Sonqoyqa ancha kuyurichisqa kashan. Rimariq warmita cheqaq sonqoyoq kasqanta creenim, ichaqa manam sut'inchayta atini imaynatachus payman rikuchisqa kasqa chay musphay ancha almiraypaq imaskuna ñoqanchisman willasqa manta.”

“Casarasqaymanta qhepaman pisilla killakuna pasasqa man hina, qhariywan kuska Topsham, Maine llaqtapi huk Conferenciaman rirqani, chaypi Elder Bates kashaqtin. Chay pachaqa manaraqtaqmi hunt'asqata creenichu noqaq rikuykunaykuna Diosmanta kasqanta. Chay tantanakuyqa ancha hatun interesniyuq pacha karqa. Diospa Espiritunmi noqapi samarqa; Diospa k'anchayninpa rikuyñinpi muyurisqa karqani, hinaspan huk kaq kutipi wakin planetakunatapash rikurqani. Rikuymanta llusqasqaymanta qhepamanqa, imakunachus rikusqayta willarqani. Hinaptin Elder B. tapuwarqa, astronomíata yachasqayta. Noqataq nirqani mana yuyarinichu mayqen kutipas astronomíaman qhawarisqayta. Paymi nirqa: ‘Kayqa Señorpa makinmantam.’ Manan hayk'aqpas payta rikurqanichu chhayna llumpay qispisqa kususqa kasqanta. Uyanmi hanaq pachapa k'anchayninwan liphllirqa, hinaspan iglesiata kallpawan sonqocharqa.” Testimonies, volume 1, 78–80.

Cheqaqmi, kay llaqa yachachiy chiqaqchaykuna hukninwan hukninwan tinkisqa kanku, ichaqa sapaqchasqa hina qhawasqa kayta atinku, hinaspataq Diospa kamachiqninmanakuna-man pisiy-pisiyta kicharisqa karqa. Achka iglesiakuna kan qanchis p'unchawpa samana p'unchawta waqaychaspa, ichaqa kimsa angelkunapa willakuyninta qhesachaspa. Qhesachanku chiqaq kaytaqa taripayqa qallarisqanta 1844 watapi octubre killapa 22 p'unchawninpi, ichaqa chaywanpas samana p'unchawta waqaychanku. Kay yachachiy chiqaqchaykuna hukninwan hukninwan tinkisqa kanku, ichaqa soqta sut'i chiqaqchaykunata rikuchinku.

Imaynatachus José Bates, lamar qochapi capitán, astronomíawan sumaqa reqsisqa runa, ñawpaqa mana chaskisqa Profecía Espíritu nisqata chaskirqa. 1844 watapi diciembre killapi, Ellen White ñawpaq rikchayninta chaskirqa, hinaspata qanchis kaq pruebayqa kay kuyuriypi chayamurqa.

“Bibliamqa kanman consejeroyki kananpaq. Chayta yachay, hinallataq Diospa qosqa testimoniosnintapas; paykunapaq mana hayk'aqpas Paypa Siminwan contradecinkuchu. Sichus Testimonios mana Diospa siminman hina rimanchu chayqa, qhesachaychik. Cristowan Belialwanqa mana huñunakuyta atinkuchu.” Selected Messages, book 3, 33.

Hatun llakikuy qhipamanmi Panin White huk qillqatas allinchasqa, chaypi Cristo 1844 watapi octubre 22 p'unchaypi Santo lugaranta Santísimo Lugarman kuyusqanta riqsichispa. Payqa chay

qillqasqapa llusichisqanta “sapa santo”paqmi yuyaychasqa.

“Ñuqaqa ñini, 2300 p’unchaykunapa tukukuyninpi pichasqa kananpaq Santuarioqa Musuq Jerusalén Templom kashan, maypim Cristoqa ministron kasqa. Qhapaq Diosmi rikch’aynipi qawachiwaraq huk wata mast’ariqmanta ñawpaqtaña, wawqi Crosierqa cheqaq k’anchayta charisqanta, Santuariopa pichasqanmanta, hukkunamantapas; hinaspataq paypa munaynin kasqanta, wawqi C. qillqanampaq chay qhawariyta ñuqaykuman quwasqanta Day-Star, Extra, 7 de febrero, 1846 nisqapi. Ñuqaqa Señorpa ñawpaqninpi hunt’asqa atiyiniyoq kasqayta sienten, chay Extra nisqata sapa santoman yuyaychaspa mañakunapaq.” A Word to the Little Flock, 12.

Payqa qillqayqa yupaychasqan karqa Crosierpa nisqanman hina, Cristoqa Aswan Santo Cheqaman kuyusqanmanta; ichaqa chay qillqapi askha pantasqa yachachiykuna karqan, chaykunamanta huknin Protestantismo apostatapas yachachisqanmi karqa, Danielpa libropi “sapa p’unchay” nisqaqa Cristopa ministerionninta rikuchisqanta. Chayraykum payqa huk sut’inchayta qillqarqan, ñawpaqta 1850 watapi rikhurichisqa, qhepantataq Early Writings sutiyuq libropi yapasqa. Chaypim reqsichirqan, “juzgamientopa horanmanta waqyayta qosqankuqa ‘sapa p’unchay’ nisqamanta allin qhawariyniyuq kasharqanku” nispa.

“Hinaspanmi rikurqani ‘sapa p’unchaypaq’ nisqaman hina (Daniel 8:12) chaypi ‘sacrificio’ nisqa simiqa runakunaq yachay-sapa kayninwan yapasqa kasqanta, mana qillqasqa textoman perteneseqchu kasqanta, hinallataq Señorqa chaymanta allin qhawariyta qorqan juicio horapa waqyasqanta willaqkunaman. Hukllachasqa kay karqanmi, 1844 watamanta ñawpaqta, casi llapa runakuna ‘sapa p’unchaypaq’ nisqamanta allin qhawariypi hukllachasqa karqanku; ichaqa 1844 watamanta kay confusionmanta qhepaman, huk qhawariykunata hap’ipusqanku, chaymanta tutayaywan confusionwan qatinqin hamusqa.” Early Writings, 74.

Danielpa qillqasqa libropi “sapa p’unchaw” nisqamanta yachachiyqa, iskay chunka wata paqarinman qallarishaqnin pacha, Adventismopa kutimuyta apostatakuq protestantismopa metodologíaman rikuchiq unanchay tukurqan; kunan p’unchawpis, “sapa p’unchaw” nisqamanta chiqap Millerita yuyaychasqataqa Adventismopa teólogo-kunaqa qichurqunñam. Chaytaqa qichurqanku, mana qawaspallachu Sister White sut’inchaspa rimarisqanta, Millerita-kunaqa allintam reqsirqanku “sapa p’unchaw” nisqata paganismopa satanik atiyin kasqanta. “Sapa p’unchaw” nisqamanta cheqaq kaytaqa qichurqanku, manam paypa ispiritupi qelqasqa chaskichikuyninman kutichispaña, Millerita-kunapa yuyaychasqan allin kasqanta nisqanman contrarispaqa, aswanpas sut’ita rimarisqanman chiqanmanta contrarispa, llulla yachachiyqa—“sapa p’unchaw” nisqaqa Cristopa santuariopi ministerionta rikuchin nispa yachachiq—“hanaq pachamanta qarqosqa angel-kunamanta” apamusqa kasqanta.

«Chaypi karqa Wawqi Daniells, paypa yuyayninta awqaqa llamk’achisqan; hinaspa qanpa yuyaynikiwan Elder Prescottpa yuyayninpas llamk’achisqa karqanku hanaq pacha manta qarqosqa angelkunaraq nisqanrayku.» Manuscript Releases, volume 20, 17.

Paypaqa chaskiywanmi kunan Adventismo huknin “fabulakunapa mikhunan” hina llamk’achkan chayta sinchi sonqowan qhesachasqan karqan, imaraykuchus Daniellswan Prescottwan satanapa

atiyninpa huk unanchanta (paganu kayta) hap'ispa, chay unanchata Cristoqman (Paypa santuariopi ministroynta) churakurqanku. Kaywanqa pusqayuy doctrinal pruebakuna kanku.

Iskay chunka suqta qhawariyqa, 1863 wataman pusakuy historiapi, 1850 watapi Habacucpa iskay kaq tablanta rurachiymín. 1843 watapa ñawpaq pionerokunaq cartanqa 1842 watapín rurasqa karqan, hinaspataq “1843 watapa carta” nisqa sutichasqa karqan, imaraykuchus Cristo kutimunampaq 1843 watapi willakusqanrayku. Habacucpa iskay kaq tablanta rurachinapaq kamachiyqa 1850 watapín Hermana White-man qosqa karqan. Habacucpa iskay tablan kunata rurachiyqa huk ñiqín angelwan iskay ñiqín angelpa historianta kimsay ñiqín angelpa historiawan tinkuchin. Willkankaq kawsayninmanta llamkayninmantawan qelqasqa biografiapiqa, paypa miran nietonmi 1850 watapa carta rurachisqa kanankama apaq ruwaykunamanta huk tukuy ninta qoykun. Chaytaqa ruran Hermana Whitepa allin akllasqa rimayninkunata churaywan, hinaspataq pay kikinqa chay tukuypi comentarionta yapaspa.

“Kutimusqayku wawqi Nichols-pa wasinman, Señorqa huk rikch'ayninta qorwanmi, hinaspa rikuchiwasharqan cheqaq yachachikuyqa qillqasqa tablacunapi sut'ita rurasqa kananpaq; chaymi achka runakunata cheqaq yachachikuyta akllanankupaq apamunqa kimsa kaq angelpa willakuy ninwan, iskay ñawpaq kaqkunapas qillqasqa tablacunapi sut'ita rurasqa kasqankuwan.—Carta 28, 1850.”

“Kay rikch'aypiqa paymanqa hinallataq rikuchisqa karqan ima kaqpas James White-man kallpachananpaq qillqasqankunata paqarichiyta sapaqllamanta qatiqllapaq:

“Noqapas ricurirqani papelqa llusqichisqa kananpas chay hinallataq ancha necesariu kasqanta, imaraykuchus kachakunaqa huk papelta apanankupaqmi necesitanku, chaypi kunan p'unchaypa cheqaq yachachiy kaqtin, uyariqkunapa makinkuman churaypaq; chaymantaq cheqaqqa mana yuyaymanta chinkananpaqchu karqan. Hinallataq papelqa rinman karqan maymanchus kachakuna mana rinankuman atinku chayman.—Ibid.

“Musuq siqi qillqasqa llamk'ayqa chaylla qallarisqa karqa, hinaspataq oportunidad qosqa karqa wawqikuna-man chaymanta willanaykupaq Present Truth nisqa qillqap chay qatiq killapi James paqarichisqanpi:

“Siq'i. Danielpa Juanpaq rikch'ayninkunamanta pacha-kamachisqa siq'i, kunan p'unchaypi cheqaq-kayta sut'inchaspa rikuchinapaq wakichisqa, kunanmi lithographía nisqawan ruwachkasan Dorchester, Massachusetts llaqtamanta wawqi Otis Nicholsqa qhawasqan ukhupi. Kunan p'unchaypa cheqaq-kayninta yachachikunaqa ancha yanapasqañam chaywan. Kay siq'imanta aswan willakuyqa qhipamanmi qaypi qosqa kanqa.—Present Truth, noviembre killapi, 1850 watapi.

1851 wata qhipa enero killapa tukukuy ninmanña, siq'iqqa wakichisqañam karqa hinaspa iskay dolarpaq willakusqa karqa. James White ancha kusikurqa chaymanta, hinaspa mana qullqillapaq qusqan karqa “Diospa qayasqan runakunaman kinsa kaq angelpa willakuy ninta qunankupaq” (Review and Herald, enero, 1851). Wakin munakuy niyuq qusqakuna yanapasqakuñam rurasqankuman qullqita hunt'achiyta, chay qillqasqapa paqarichisqa kasqanpa chaninninkunata pampachinankupaq. Arthur White, Ellen G. White: The Early

Years, volumen 1, 185.

1843 watasqamanta parlashaspan, Paní Whiteqa qillqarqanmi chayqa Diospa pusasqan kasqanta.

“Señorqa rikuchiwarkani 1843 watapi rurasqa cuadroqa Paypa makinwan pusasqa kasqanta, chaymantaqa mana ima partellanpas tikrasqa kananpaq kasqanta; yupaykunapas Pay munasqan hina kasqankuta. Paypa makinqa huk pantayta waq yupaykunapi hawanpi kasharqa, chay hinaqa mana pipas rikuyta atinanchu karqa, makinqa chinkachisqa kama.” Review and Herald, November 1, 1850.

1850 watapi huk lurasqa mandamientowan tinkisqa k’anchayta qillqaspanmi, payqa 1843 wata chartamanta nisqaman hina, 1850 wata chartapaqpas chaylla divina aprobacionta qorqan; chay hinallataq, chay pacha wak chartakuna rurachkasqankutaqa Señorpaq mana allin kasqanta reqsichirqan. Musuq charta ruray mandamientotaqa musuq qillqasqa publicaciónta imprimiy mandamientowan kuskachasqa kasqa.

“Rikurqani siq’i ruranakunaqa llapa pantasqa kasqanta. Chayqa wawqi Rhodesmanta qallarisqa karqa, hinaspaq wawqi Casemi chayta qatirqan. Qullqi gastasqa kasqa siq’ikuna ruranapaq hinaspa mana allin, millay rikch’akuq salq’a llimphikuna ruranapaq angelkunata chaymanta hatun k’anchayniyuq Jesus-ta rikuchinankupaq. Chaykunata rikurqani, Diospaq mana kusichikuq kasqankuta. Rikurqanitaq Diosqa wawqi Nichols-pa siq’i llusichisqanpi kasqanta. Rikurqanitaq kay siq’imanta willakuyas Bibliapi kasqanta, hinaspa kay siq’i Diospa llaqtanpaq wakichisqa chayqa, hukpaq allin kaptinqa hukpaqpas allinmi, hinaspa mayqinpas musuq siq’i aswan hatun tupupi pintasqa nisqanta munanman chayqa, llapankupaqpas chay hinallataq ancha necesitakun.”

“Rikurirqani Hermano Case ukhupi huk chartam munaspa mana samarisqa, mana allin sonqoyuq, mana satisfechosqa, mana agradecidosqa sonqoy kashasqanta. Rikurirqani kay pintasqa chartakunaqa congregación patapi mana allin ruwayniyuq kasqanta. Chaymi huñunakuypi kanman karqa qhasi, paja-hina asikuywan p’enqachaq espíritu.”

Rikurqaniqa, Diospa kamachisqan tablatuikuna yuyayta allinpaqmi takyarqan, mana ima willakuywanpas. Chay tablatuikunapi angelkunapa rikch’ayninpi k’ancha, kuyay, hanaq pacha kaymi kashan. Yuyayqa mana sut’illa reqsisqa hina Diosman hina hanaq pachaman pusasqa kachkan. Ichataq huk tablatuikuna, wakichisqa kasqankunam, yuyayta millayachin, hinaspa yuyayta aswan kay pachapi tiyachin, mana hanaq pachapichu. Angelkunata rikuchi siq’ikunaqa aswan supaykunaman rikch’akun, mana hanaq pachapa kaqkunamanchu. Rikurqaniqa, chay tablatuikunaqa punchawkuna hinaspa semanakuna tukuy Brother Casepa yuyayninta hap’isqankuta, payqa chay p’unchaykunapi Diosmanta hanaq pacha yachayta maskhanan karqan, hinaspa Espírituq graciakunapi, cheqaq kay yachaypipas wiñanan karqan.

“Ñuqaqa rikurqani: si chay qullqi, siq’ichasqa tablata llusichinapaq ususqa qispichisqa karqanman, chaymantaqa allinmanta qillqasqakunapi tractokunata hakin imakunatapas llusichispa, wawqekunapaq cheqaq kayta sut’inchasqata churayman spendesqa karqanman, ancha allinta ruwaspa almaskunata qespichinman karqan. Rikurqanitaqmi: chay tablata ruwaq llank’ayqa rupha onqoyhina mast’arikusqa.” Manuscript Releases, number 13, 359; 1853.

Sut'inmi nisqata nin sut'itaqa "Diosqa karqan wawqi Nichols-pa [1850] siq'in rurasqanpi qillqasqa willayta uyarichispa," hinaspataq karqanmi "kay siq'imanta huk profecía [Habacuc iskay] Bibliapi." Paymi chaymanta reqsichirqanpas "siq'ikunaqa" [achka rimay; 1843 hinallataq 1850] "Diospa kamachisqan kaspas, yuyayman alli hinata chayarqan, mana ima sut'inchaypas kasqanmanta." Habacuc iskayqa Milleritakunata kamachirqan musquyta sut'ita qillqanankupaq tawlakunapi, (achka rimaypi), iskaynin siq'ikunata ñawirispaga Diospa Simiyninpi kayman chayman purinanpaq. Diosmanta kaq siq'ikunaqa mana yapasqa sut'inchaykunata munarqankuchu, imaynachus Uriah Smith-pa 1863 watapi llulla siq'in kasqanpi.

Hinaqtin Tayta Diosmi niwarqan: Qillqay chay rikuyta, sut'itaq qillqaruy tablaskunapi, ñawirisqan runaq usqhaylla purinanpaq. Habacuc 2:2.

Chunka kaqnin ñawpaq qillqapa sunqunmi kay. Moisés willakuywan yupasqa chunka pruebakuna, Números tawa chunka tawañiyuq qillqapi rimasqanman hina, hebreo yachaqkuna chaymanta wakin teología yachaqkunapas imaymana yuyaychakuykunata ruwanku: Mayqin ruwaykunaqmi, Puka Lamar qespichisqa kasqanmantapacha chunka espía runakuna hatarikuyninkama historiapi kaqkuna, chayman rikch'akuqkuna kanman nispas. Chay historiapi kaq hatarikuyqa wakin rikch'akuyninkunata akllanapaq qun, ichaqa sut'inmi chunka kaq prueba qallariynin kasqanta tawa chunka wata ch'inchiywan wañuyupaq puriyta chunkaq pampapi, tukuy hatarikuqkuna, yuyayniyuq kay edadman chayasqa kaqkuna, wañusqankama.

Chayna hina, wakinkunaqa kay chunka yachachiy pantaqkuna akllayniymanta rimayta atinman, imaraykuchus wakin hukniraykuna kanman, kaypi ñuqaqa nisqaymanta aswan allin hina rikurinaku. Chayta nispaqa, chunka kaq, tukukuynin pantaqqa, chunka espíaqkuna hatarikuyninku hina sut'inmi kachkan. Chayqa karqan Levitico iskay chunka suqtayuqpi qanchis kutiqkunata mana chaskiy. Achka profetayuq pruebakuna kanku kay riqsichiyta sayachinankupaq.

Qatiq qillqapiqa qallarisunchik reqsichiyta chay profetap wilakuq testigokunata, mayqenkunachus sayarichin chay reqsichiyta nisqa Levitico iskay chunka suqtayuqpi qanchis kutikunaqa Laodicea Adventismopa chunka kaq, qhepa tukuynin huchallikuynin kasqanta.

"Diospa atiyin cheqaq kasqanmanta qhawachiptin, chay cheqaqa wiñaypaqmi cheqaq hina sayanan. Mana ima qhipa yuyaykunaqa, Dios qosqan k'anchayman contrapi kaqkunaqa, chaskisqa kanachu. Runakuna hatarinqaku Qhelqakunaq nisqanta sut'ichaykunawan, paykunapaq cheqaq kasqankuwan, ichaqa mana cheqaqchu. Kay pacha tiempopaq cheqaqtaqa Diosmi qorqanchik iñiyninchikpa cimienton hina. Pay kikinmi yachachiwanchik ima cheqaq kasqanta. Hukmi hatarinqa, chaymanta hukpas, musuq k'anchaywan, Diospa qosqan k'anchayta contradickuspanku Santu Espiritunpa rikuchisqanwan."

"Wakin runakallaqraqmi kawsashachkanku, kay chiqaq kay churakuyninpi tarisqanku yachayniyoq kachkaspa. Diosqa khuyapayakuqtaqmi paykunapa kawsayninta waqaycharqa, kawsayninkupa tukukuyninkama kutin kutinta rimarinankupaq, imaynam paykuna pasasqankuta, apóstol Juanpas kawsayninpa tukukuyninkama rurqasqan hina. Wañuyninpi urmasqa estandarte apaqkunataqmi qillqasqankuta musuqmanta ruraspa rimanqaku. Yachachisqam kani: chaynaqa paykunapa rimayninku uyarikunqa. Paykunam testimoniota

qunanku, ima kasqanmantaq kay pachaq chiqaq kayninqa.”

“Manam ama chaskisunchikchu chay simikunata, pikunachus hamunku huk willakuywan, ñuqanchikpa ñiyninchikpa sapanka ancha allin punto-kunata contradicinqa chayta. Paykuna tantachinku achka qillqasqa Sagrada Escritura-manta, hinaspa chaykunata montonaspa churanku sut’ichasqa yuyayninkupaq prueban hina. Kayqa ruwasqa karqan kutin kutin kay qhipa pichqa chunka watakunapi. Hinaspapas Escritura-kunaqa Diospa siminmi, hinaspa yupaychasqa kananmi; ichaqa chaykunapa aplicasqankuta, sichus chay aplicasqan huk pilarta kuyuchin Diospa sayachisqan cimientomanta kay pichqa chunka watakunata, chayqa hatun pantasqanmi. Pichus hina aplicayta ruwan, manan reqsinchu Espíritu Santopa admiraypaq rikuchikuyninta, mayqinchus kallpatawan sinch’ita qorqan ñawpaq willakuykunaman, chaykunataq Diospa llaqtanman chayamurqan.” Selected Messages, libru 1, 161.